ב"ה.

גליונות לעיון בפרשת השבוע

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
יוצא לאור ע"י מוסד תורה והשכלה למבוגרים ולנוער
הסתדרות נשי מזרחי באמריקה

שנה שלישית

פרשת כי תשא (תש"ד) ל"ב כ"ה-ל"ה, ל"ג, א-ו.

(שאלון זה הוא השלמת שאלוני פ' כי תשא תש"ב, תש"ג והמשכם. גם הם עסקו בחטא העגל ובעיקר בחלק הראשון של פרק ל"ב.)

א. מ"ה בין רש"י לראב"ע בפירוש הפסוקים הבאים.

רש"י	ראב"ע.
1. כ"ו ד"ה כל בני לוי	כ"ו ד"ה בני לוי; כ"ח ד"ה ויעשו בני לוי
2. " " אחיו	
3. כ"ט " מלאו ידכם	" " והרבו עד "ורבים פרשו"
	כ"ט " ויאמר משה

נסה למצוא את הקו האופיני בפרושי ראב"ע הנ"ל!

ב. ל"ב רש"י-ספורנו... אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא...
1. העתק את הפסוק פעמים וסמנו בסמני פסוק לפי כל אחד מן המפרשים הנ"ל?
2. כל אחד מן המפרשים הנ"ל רואה את גדולת משה בתשובתו זו ראיה אחרת. הסבר את ההבדל ביניהם!

ג. ל"ד הנה מלאכי ילך... שדל: כאן הוא מלאך ממש, כלומר שלא תלך שכינתי עמהם, כלומר שלא יעשו משכן, כי המשכן הוא אות שהאל בקרבם.
השוה דבריו כאן לדבריו משפטים כ"ג כ ד"ה, הנה אנכי שולח מלאך לפניך:...
"ונראה לי כדעת רלב"ג, שהמלאך הוא נביא והוא משה. ולפי שהטאו ונתעכבו במדבר לא הביאם הוא אל הארץ, ומלא יהושע את מקומו.
מה המריץ את ש"דל לפרש את שני הפסוקים בשני פרושים שונים, שלא בדרך שאר המפרשים? (ועיין רש"י שם וכאן.)

ד. ל"ד וביום פקדי ופקדתי. רש"י - רמב"ן - ש"דל.
ש"דל: אין טעמו ביום פקידה אחרת אפקיד עליהם גם עון זה, אבל היא מליצה נהוגה בלשון, כמו "ושמע אישה ביום שמעו", ישמע כל זמן שיהיה, ישמע כשישמע; וקרב לזה (דברים כ"ב ח) "כי יפל הנפל" - יפל מי שיפל, מי שיהיה...

1. במה שונה ש"דל מטני המפרשים הנ"ל?
2. מהי חולשת פרושו בהטואה אליהם?

ה. ל"ג. ד ולא שתו איש עדיו...
ה ועתה הורד עדיך...
ו ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב.
טבת פ"ה ע"א: דרש ר' סימא. בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים רבוא של מלאכי השרת לכל אחד ואחד מישראל, קשרו לו שני כתרים (רש': מזיו שכינה) אחד כנגד "נעשה" ואחד כנגד "נשמע"; וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים רבוא מלאכי חבלה ופרקום, שנאמר: "ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב"...
ועתיד הקב"ה להחזירן לנו שנאמר (ישעיה ל"ה) "ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברינה ושמחת עולם על ראשם" - שמחה שמעולם על ראשם.
תנחומא שלח י"ג: זה שאמר הכתוב (משלי א) "ותפרעו כל עצתי" כל הטובה אשר יעצתי עליהם קלקלתם ובטלתם אותה: מתחילה וארד להציל מיד מצרים (שמות ב), באלפי אלפים ורבי רבבות של מלאכים ירדתי בשבילכם והייתי מוסר לכל אחד ואחד שני מלאכים, אחד חוגר זיינו ואחד נותן עטרה בראשו. רב הונא אמר: פריא הלבישם ושם המפורש חקוק עליהם. כל הימים שהיה בידם לא היה דבר רע נוגע ולא מלאך ולא דבר אחר. וכשחטאו אמר להם משה: "הורד עדיך", באותה שעה "וישמע העם את הדבר הרע הזה" וכתיב... "ויתנצלו ישראל את עדים מחורב."
ראב"ע וד"ה ויתנצלו בני ישראל
רמב"ן " " "
רשב"ם ד" עדיו
ספורנו ה ד"ה ועתה הורד עדיך.

שמות רבה נ"א ח: בשעה שנתן הקב"ה תורה לישראל לא היו ראויים שישלוט מלאך המות בהם שנאמר: (שמות ל"ב ט"ז) "חרות על הלוחות". מהו "חרות"? ר' יהודה אומר: חירות מן הגלות, ר' נחמיה אומר: חירות ממלאך המות... שכיון שקבלו התורה הלבישם הקב"ה מזיו הדרו. ומה היה הלבוש? ר' יוחנן אמר עטרות הלבישן ורשב"י אומר: כלי זיין נתן להם והשם הגדול חקוק עליו וכל ימים שהיה בידם לא היה מלאך המות יכול לשלוט בהם... וכשחטאו העביר הקב"ה מהם.
ש"ל: ולא שתו איש עדיו, כי העדיים היו לזכר העגל.

1. מהו העדי לפי כל אחת מהדעות הנ"ל?

ו. ראב"ע ד, ד"ה וישמע העם את הדבר הרע.
1. מהו הקשי בפסוקים ד-ה-ז וכיצד מתרצן ראב"ע?
2. מהי ראיתו משמות ד ז"ט ומתהלים ע"ח ט?
3. כיצד תרצו הגאונים קשי זה?
4. כיצד תרצו הרמב"ן בסוף דבריו לפרק ל"ב החל מן "ועל כל זה אמר וישמע העם את הדבר הרע הזה"?

(עצה טובה: קרא בשאלה זו את דבריו ר' ש.ר. חירש לפסוק ד!)